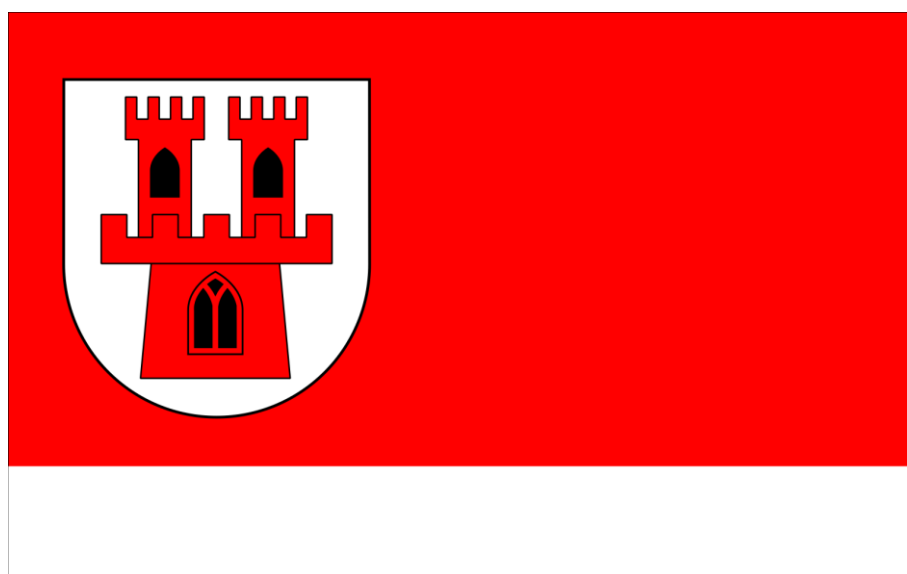
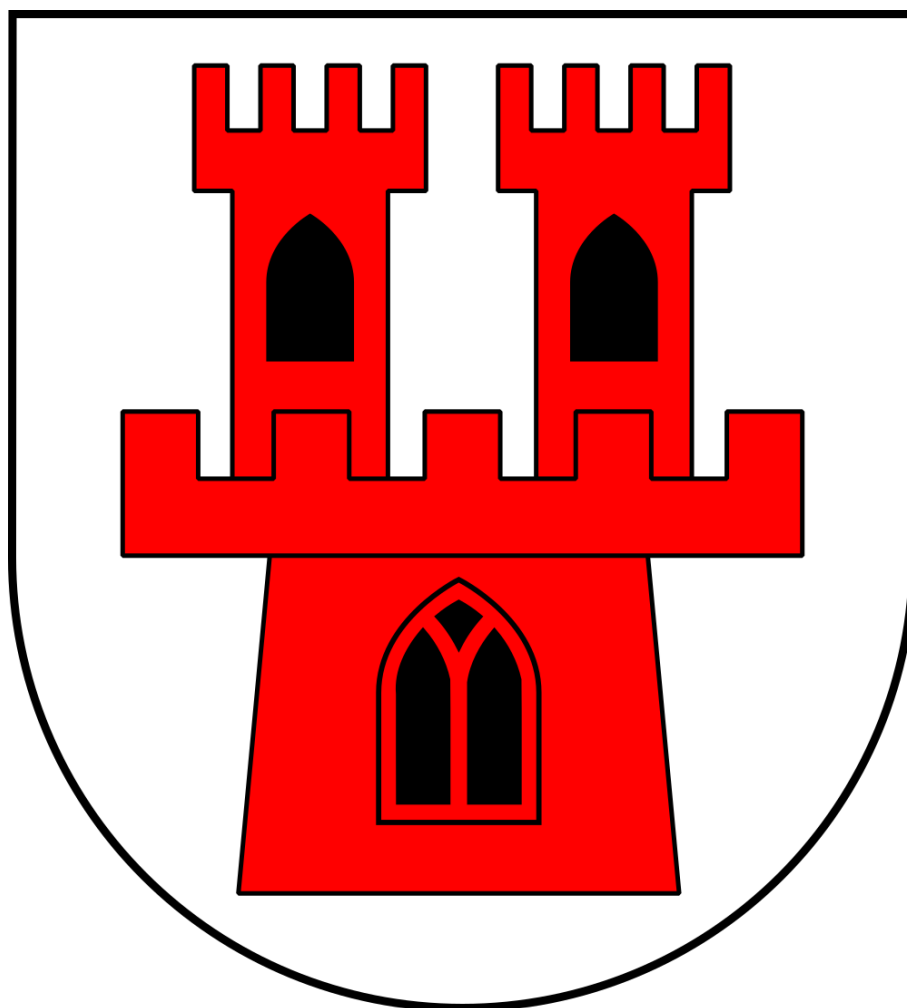

UZASADNIENIE HERALDYCZNO-HISTORYCZNE
PROJEKTÓW HERBU, FLAGI I PIECZĘCI GMINY GRODKÓW

Kamil Wójcikowski

Robert Fidura

■ SIERPIEŃ 2016 ■

Spis treści

Wstęp.....	3
Tradycje heraldyczne i sfragistyczne Grodkowa.....	3
Projekt herbu gminy Grodków.....	15
Projekt flagi gminy Grodków.....	17
Projekt pieczęci gminy Grodków.....	18
Załączniki.....	19
Projekt herbu gminy Grodków.....	20
Projekt flagi gminy Grodków.....	21
Projekt pieczęci gminy Grodków.....	22
Projekt pieczęci burmistrza Grodkowa.....	23
Projekt pieczęci Rady Miejskiej w Grodkowie.....	24

Wstęp

Ponieważ herb Grodkowa nie jest symbolem nowym, projektowanym od podstaw, autorzy tych słów nie umieszczają w niniejszym tekście elementów tradycyjnie podawanych w tego rodzaju opracowaniach. Elementami tymi są: historia miasta, etymologia nazwy, sukcesja właścicieli, wyliczenie zabytków i innych interesujących obiektów, lokalne tradycje w tym kult świętych i patroni parafii, specyfika i ogólna charakterystyka regionu. Uwzględnienie w opracowaniu wyżej wymienionych elementów ma sens jedynie w przypadku gdy mogą one dostarczyć potencjalnie materiału na projekt herbu, a zatem w przypadku tworzenia herbu nowego.

Tradycje heraldyczne i sfragistyczne Grodkowa

Najstarszym zabytkiem sfragistycznym przynoszącym informację o godle herbowym Grodkowa jest pieczęć miejska, powstała prawdopodobnie w II połowie XIII wieku (1268?). O istnieniu takiej pieczęci donosi Otto Hupp, nie podając przy tym w jakim archiwum, przy jakim dokumencie, z którego roku ją znalazł. W związku z tym mamy jedynie słowny opis tej pieczęci. Pieczęć okrągła o średnicy 51 mm. W polu pieczęci zamek z dwiema blankowanymi wieżami na szeroko rozstawionym blankowaniu zwieńczającym małą podbudówkę, ta ostatnia mająca w miejscu drzwi okno z łukiem trójlistnym i kolumnką pośrodku. Legenda otokowa głosi + SIGILLVM · CIVIVM · IN · GROTHKOWE. Identyczne miało być godło herbowe kolejnej, mniejszej pieczęci, której odciski i odrysy zachowały się do dzisiejszych czasów. Pieczęć okrągła, o średnicy 36 mm. Legenda otokowa + SIGILLVM · CIVIVM · IN · GROTHKOWE. Pieczęć tę odciśnięto na dokumentach z lat 1343 i 1493 znajdujących się w archiwum wrocławskim oraz z lat 1394 i 1404 w archiwum toruńskim¹.

Fot. 1: Najdawniejsza znana pieczęć Grodkowa²

¹ M. Gumowski, *Najstarsze pieczęcie miast polskich z XIII i XIV wieku*, Toruń 1960, s. 90

² Fot. archiwum państwowe we Wrocławiu

Fot. 2: Odrys najstarszej pieczęci Grodkowa autorstwa Hugo Saurmy³

Fot. 3: Odrys najstarszej pieczęci Grodkowa autorstwa Mariana Gumowskiego⁴

Zachowały się także odrisy tych pieczęci autorstwa XIX-wiecznego heraldyka niemieckiego Hugo Saurmy oraz XX-wiecznego heraldyka polskiego Mariana Gumowskiego. Porównanie odrysów z oryginalną pieczęcią ukazuje istotne różnice dotyczące szczegółów rysunku. Wydaje się, że Hugo Saurma był dokładniejszy i bliższy oryginałowi w odwzorowaniu szczegółów. W szczególności dotyczy to okna dolnej kondygnacji. Jednakże na pieczęci wyraźnie widać, że blankowanie górnych baszt nie powinno być oddzielone od samych baszt, tak jak to zilustrował Saurma.

Kolejne przedstawienia godła herbowego i herbu Grodkowa odchodziły stopniowo od pierwowzoru. Na dwóch kolejnych pieczęciach, z XVII (śr. 30 mm, leg. SIGILLVM CIVITATIS GROTKOVIENSIS) i XVIII wieku (śr. 24 mm, leg. + SIGIL. CIVITAT GROTKOVIENS) okno zostało zastąpione bramą, przy zachowaniu środkowej kolumny i pozostałych elementów godła. Następne, XIX-wieczne pieczęcie miały w godle tylko dwie wieże z otwartymi bramami. Znamy także pieczęcie sądowe oraz cechowe z Grodkowa. Na pieczęci sądowej z XVII wieku (śr. 26 mm, leg. S. IVDICII CIVITATIS GROTKOVIENSIS) znajdują się dwie wieże w tarczy. Na następnej pieczęci tego typu z ok. 1800 roku znajduje się lecący pruski orzeł, trzymający w prawej łapie wagę, zaś w lewej zwój papieru z wyobrażeniem zamku. Z kolei pieczęć cechu zbiorowego z ok. 1700 roku (śr. 32 mm, leg. SIGIL DER GEMAIN ZECHE ZV GRODKAW) przedstawia w barokowym owalnym kartuszu jakby uszczerbiony herb miasta – trójblankową wieżę o dwóch kondygnacjach z bramą, wspieraną po bokach przez dwa aniołki⁵.

Różne interpretacje herbu miasta powstawały w XIX i XX wieku. Pojawiały się w niemieckich herbarzach miejskich, publikacjach na temat miasta oraz na tzw. *notgeldach* czyli walucie zastępczej z lat międzywojennych. Wśród przedstawień tych pojawiały się zarówno

³ H. Saurma, *Wappenbuch der schlesischen Städte und Städtel*, Berlin 1870, tabl. IV, rys. 40

⁴ M. Gumowski, *Najstarsze pieczęcie miast polskich z XIII i XIV wieku*, Toruń 1960, tabl. XI, rys. 137

⁵ D. Tomczyk, *Herby miast śląska opolskiego*, Opole 1996

takie interpretujące dolny otwór jako bramę jak też takie umieszczające tam okno. Niektóre umieszczały budowlę luzem, inne „wyrastającą” ze spodu tarczy.

Nad wejściem grodkowskiego ratusza, zbudowanego w 1840 roku, widnieje herb, w którym budowla wyrasta ze spodu ozdobnej tarczy (kartusza). Dolna kondygnacja zaopatrzona jest w gotyckie okno z kolumienką. Wydaje się, że pominąwszy umieszczenie budowli (wychodząca ze spodu tarczy zamiast luźno w polu tarczy), jest to jedna z lepszych XIX-wiecznych interpretacji tego herbu, szczególnie dotyczy to okna w dolnej kondygnacji, które jest z jednej strony maksymalnie proste, a z drugiej odpowiada opisowi okna z najstarszej pieczęci (łuk trójlistny z kolumną pośrodku).

Fot. 4: Herb Grodkowa nad wejściem do ratusza z 1840 roku⁶

Przedstawienie herbu z kroniki miasta wydanej w 1867 roku daje już nawet nie wieżę z dwiema basztami ale pełen mur obronny z otwartą bramą. Nietypowe są zakończenia blanek na basztach, kojarzące się z ostrzami włóczni. Herb ujęty jest w skomplikowane labry.

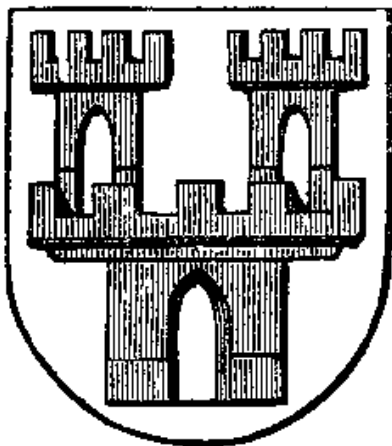

Fot. 5: Herb Grodkowa w kronice miasta z 1867 roku⁷

Zaskakujące, że wspomniany wcześniej Hugo Saurma, autor dobrej jakości odrysu najstarszej znanej pieczęci, umieścił w tej samej publikacji rekonstrukcję herbu, gdzie wyraźnie w miejsce okna w dolnej kondygnacji znalazło się wejście.

⁶ Fot. terazgrodkow24.pl

⁷ Praca zbiorowa, *Chronik der Stadt Grottkau : mit Benutzung amtlicher Quellen*, Grodków 1867, s. tytułowa

Fot. 6: Herb Grodkowa w herbarzu Hugo Saurmy z 1870 roku⁸

Kolejne chronologicznie przedstawienie tego herbu – z herbarza Ottona Huppa jest wyraźnie własną koncepcją artystyczną autora. Górne okna zyskały koniczynowe trójłukowe zwieńczenia, dolne okno stało się otwartą bramą z poniesioną broną. Budowla wyrasta ze spodu tarczy.

Fot. 7: Herb Grodkowa według Ottona Huppa, 1898 rok⁹

Z przełomu wieków XIX i XX pochodzi pocztówka z dobrej jakości rekonstrukcją herbu miejskiego. Herb tam umieszczony jest niemalże poprawny, poza zastąpieniem okna w dolnej kondygnacji bramą.

⁸ H. Saurma, *Wappenbuch der schlesischen Städte und Städtel*, s. 98

⁹ O. Hupp, *Die Wappen und Siegel der deutschen Staedte, Flecken und Dorfer, Bd. I, Königreich Preussen, H. 2 Pommern, Posen und Schlesien*, Frankfurt am Main 1898, s. 95

Fot. 8: Poczтівка z herbem miasta z przełomu XIX i XX wieku¹⁰

Wydaje się, że zbliżona chronologicznie jest inna pocztówka z ilustracją rycerza trzymającego tarczę z herbem miasta oraz z wizerunkiem grodkowskiego ratusza.

Fot. 9: Przedwojenna pocztówka z herbem Grodkowa¹¹

¹⁰ Fot. Fotopolska.eu

¹¹ Fot. Fotopolska.eu

Kolejne chronologicznie przedstawienia herbu Grodkowa znalazły się na banknotach zastępczych zwanych *notgeldami*, wystawianymi w okresie dwudziestolecia międzywojennego. Przedstawienia z *notgeldów* wprowadzały nowości w stylizacji herbu. Na części z nich herb ubogacono labrami. Zaznaczano też cegły w budowli. Budynek nabrał też charakteru murów obronnych (dolna część stykała się z prawym i lewym skrajem tarczy) z otwartą bramą z zaznaczonymi wieżami.

Tablica 1: Notgeldy Grodkowa z lat 1915-23¹²

¹² Fot. Fotopolska.eu

Tuż przed wybuchem II wojny światowej, autorzy opracowujący herb Grodkowa skłaniali się ku bardziej poprawnym wersjom herbu, gdzie jedynym niedociągnięciem było stykanie się dolnej krawędzi budowli z dolną krawędzią tarczy. Przedstawienia takie znamy ze znaczka pocztowego z 1939 roku oraz ze znaczka z albumu Kawy Hag (seria „nowa”, z lat 1927/8-1939). Autorem ilustracji do Kawy Hag był Otto Hupp.

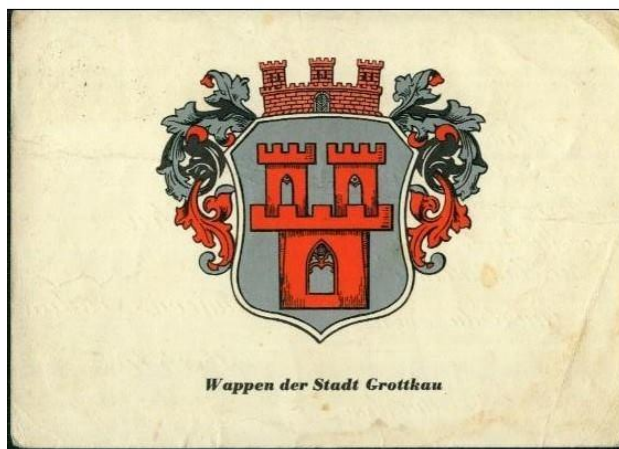

Fot. 10: Znaczek z Kawy Hag, 1927/8-39¹³

Fot. 11: Znaczek pocztowy z 1939 roku¹⁴

Interesującą interpretację herbu miasta umieszczono na pocztówce, prawdopodobnie przedwojennej. Jest tam w metalicznie srebrnym polu poprawne heraldycznie godło miasta z bogato zdobionymi gotyckimi oknami (choć brakuje kolumnienki w dolnym oknie). Dodatkowo herb zaopatrzone w labry i koronę murowaną.

Fot. 12: Prawdopodobnie przedwojenna pocztówka z herbem Grodkowa¹⁵

Znamy jeszcze jedną podobną aranżację herbu miasta, prawdopodobnie także z pocztówki lub innego materiału pamiątkowego. Tutaj dodatkowo tarczę okala od spodu wieniec w połowie dębowy w połowie laurowy.

¹³ *Deutsche Ortswappen (Neue Reihe)*, Kaffe-Handels-Aktiengesellschaft, Bremen, Nr 13, 1927/8-1939

¹⁴ Materiały portali aukcyjnych

¹⁵ Fot. www.delcampe.net

Fot. 13: Inne opracowanie herbu Grodkowa, nawiązujące do poprzedniego¹⁶

Z omawianego okresu pochodzą też dwie znane nam zalepki listowe (*Siegelmarke*) używane przez radę miejską do zabezpieczenia korespondencji.

Fot. 14: Zalepka listowa, być może z II połowy XIX wieku¹⁷

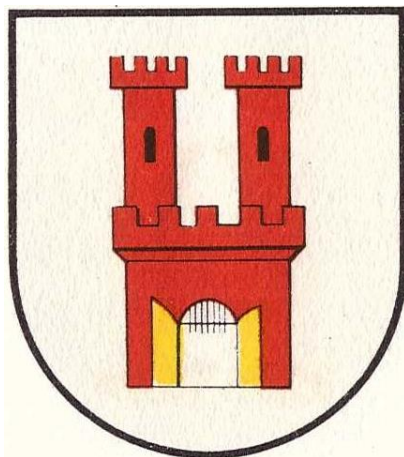
Fot. 15: Zalepka listowa, być może z początku XX wieku¹⁸

Po II wojnie światowej herb Grodkowa stał się przedmiotem badań heraldyków polskich. Jako pierwszy zajmował się nim Marian Gumowski, w swojej wzmiankowanej już przez nas wcześniej pracy *Najstarsze pieczęcie miast polskich*. Gumowski zamieścił tam odrys najstarszej znanej pieczęci Grodkowa, który pokazywaliśmy wcześniej. Co ciekawe w pracy tego samego autora z tego samego roku (*Herby miast polskich*, 1960) znajduje się rekonstrukcja herbu, której bliżej do przedstawienia Huppa z 1898 niż do odrysu najstarszej pieczęci.

¹⁶ kurnatowski.com

¹⁷ ueikkos.com

¹⁸ ueikkos.com

Fot. 16: Herb Grodkowa w *Herbach miast polskich* Gumowskiego z 1960 roku¹⁹

Poważniej materiał źródłowy do herbu Grodkowa potraktowali autorzy ilustracji w monumentalnej publikacji *Miasta Polskie w Tysiącleciu* wydanej w dwóch tomach w 1965 i 1967 roku. Proponowana tutaj rekonstrukcja w zasadzie dość wiernie odtwarza godło herbowe z pieczęci, jedynie interpretując po swojemu ozdobę (maswerk) w górnej części okna w dolnej kondygnacji.

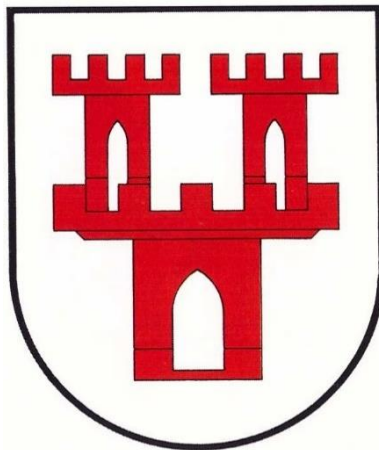

Fot. 17: Herb Grodkowa według *Miast Polskich w Tysiącleciu*²⁰

Kolejny chronologicznie wizerunek herbu miasta umieszczony w *Herbarzu miast polskich* z 1994 roku najwyraźniej powstało w oparciu o rysunek z pracy Hugo Saurmy. Następne przedstawienie herbu, umieszczone w *Leksykonie miast polskich* z 1998 wydaje się być inspirowane wizerunkiem z *Miast polskich w tysiącleciu*.

¹⁹ M. Gumowski, *Herby miast polskich*, Warszawa 1960, s. 179

²⁰ Praca zbiorowa, rys. M. Haisig, *Miasta Polskie w Tysiącleciu*, Wrocław-Warszawa-Kraków 1965, 1967, tabl. LXXII

Fot. 18: Herb Grodkowa według Plewako i Wanaga²¹

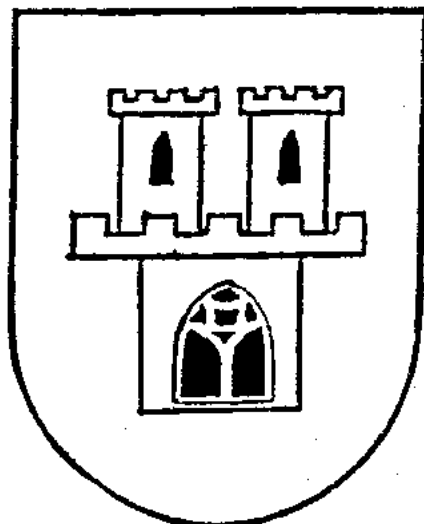
Fot. 19: Herb Grodkowa według *Leksykonu miast polskich*²²

Współcześnie obowiązujący herb gminy Grodków był określany w kolejnych statutach. Jego opracowanie plastyczne powstało zapewne w latach 90. Ostatnio przyjęty statut gminy pochodzi z roku 2003. Wydaje się, że umieszczony tam herb jest własnym opracowaniem, podobnym do wizerunków z *Miast polskich w tysiącleciu* oraz w *Leksykonie miast polskich*. Wizerunek herbu stanowiący załącznik nr 2 do Statutu jest pozbawiony barw, które określone są słownie, w § 1. pkt 5: *Herbem Gminy jest wizerunek baszty z dwoma wieżyczkami koloru czerwonego, wnętrza okien i bram koloru czarnego, w białym polu prostokątnej tarczy zaokrąglonej u dołu*. Herb w załączniku graficznym wydaje się być opracowany niestarannie, szczególnie rzuca się w oczy lekkie przechylenie linii, które powinny być pionowe²³.

²¹ A. Plewako, J. Wanag, *Herbarz miast polskich*, Warszawa 1994, s. 59

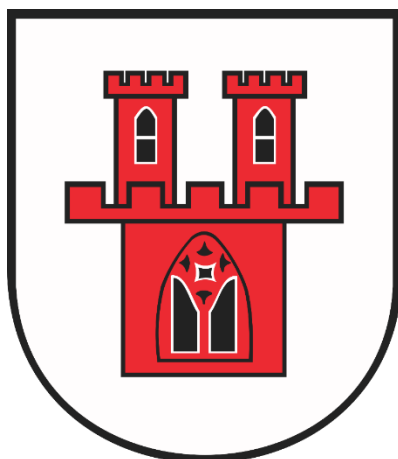
²² J. Kwiatek, T. Lijewski, *Leksykon miast polskich*, Warszawa 1998, s. 214

²³ Uchwała Nr IV/32/03 Rady Miejskiej w Grodkowie z dnia 26 lutego 2003r. w sprawie Statutu Gminy Grodków

Fot. 20: Herb gminy Grodków według najnowszego statutu²⁴

Niezależnie od Statutu, na witrynach internetowych Gminy Grodków funkcjonuje herb barwny nieco lepiej opracowany od tego ze statutu²⁵.

Fot. 21: Herb gminy Grodków używany na stronach www gminy Grodków²⁶

Również lepiej niż ten ze Statutu wygląda herb eksponowany na Sali obrad rady miejskiej²⁷.

²⁴ Op. Cit., załącznik nr 2

²⁵ Strony www gminy Grodków.

²⁶ Op. Cit.

²⁷ Uchwała Nr 32-1269/O/2007 Komisji Heraldycznej z dnia 9 lutego 2007

Fot. 22: Herb gminy Grodków na Sali obrad Rady Miejskiej²⁸

Próbie uporządkowania symboliki podjęto w Grodkowie w 2015 roku. Wyślano wówczas wniosek o opinię Komisji Heraldycznej przy MSWiA na temat herbu, barw, flagi i pieczęci gminy Grodków. Wniosek zawierał pobieżny opis tradycji heraldycznych miasta oraz wizerunek herbu ze Statutu²⁹. Pod koniec 2015 roku Komisja Heraldyczna oceniła wszystkie symbole negatywnie, szczególnie wiele uwagi poświęcając herbowi. Zwrócono m.in. uwagę na niestaranny wzór herbu zawarty we wniosku oraz przedstawiono szereg zaleceń co do poprawnego jego wyglądu. Zasadniczą wskazówką Komisji była sugestia możliwie wiernego odwzorowania wizerunku godła Grodkowa z najstarszej znanej pieczęci miejskiej oraz przeprowadzenie dogłębszych badań w celu ustalenia kształtu ozdoby u góry okna w dolnej kondygnacji herbowej budowli³⁰.

---

²⁸ Fot. gmina Grodków.

²⁹ Pismo Burmistrza Grodkowa z dnia 21 października 2015 r., znak sprawy OR.013.1.2015

³⁰ Uchwała Nr 97-2010/O/2015 Komisji Heraldycznej z dnia 4 grudnia 2015 r. w sprawie projektów herbu, barw, flagi i pieczęci gminy Grodków wraz z Załącznikiem

Projekt herbu gminy Grodków

Projekt herbu gminy Grodków powstał po dogłębnej analizie dotychczas wytworzonych materiałów na ten temat. Prześlędzono dogłębnie heraldykę i sfragistykę miasta od najstarszej znanej pieczęci aż po stan obecny. Szczególną uwagę poświęcono opinii Komisji Heraldycznej z 2015 roku, ponieważ to właśnie Komisja Heraldyczna ma decydujący i ostateczny głos w sprawach herbów samorządowych.

Stosując się do zaleceń Komisji projektanci postanowili maksymalnie dokładnie odwzorować godło herbowe z najstarszej pieczęci miejskiej. Uwzględniono przebieg linii oraz proporcje elementów składowych godła. Projektanci zwrócili uwagę, że blanki w wieżyczkach nie są oddzielone od reszty wieżyczek, w przeciwieństwie do blanków w dolnej kondygnacji. Dobrym zabiegiem wydało się także umieszczenie bocznych krawędzi wież dokładnie w połowie odległości między zębami blankowania.

Niestety mimo zdobycia dobrych jakościowo reprodukcji, stan zachowania najstarszej pieczęci miejskiej nie pozwala na precyzyjne odcyfrowanie szczegółów okna w dolnej kondygnacji. Na pewno widoczna jest tutaj kolumnienka, która zapewne przechodzi u góry w motyw ozdobny. Pomijając młodsze chronologicznie przedstawienia herbu, jedyną wskazówką co do kształtu tego motywu jest opis pieczęci zawarty w herbarzu Ottona Huppa, który mówi o zwieńczeniu łukiem koniczynowym. Wskazówkę co do kształtu tego łuku przekazuje odrys autorstwa Hugo Saurmy, który wydaje się być najwierniejszy oryginałowi. W odrysie tym widać, że górna część okna to po prostu rombopodobna przestrzeń powstała przez wpisanie w większy łuk ostrych dwóch mniejszych łuków ostrych wyznaczonych przez boczne krawędzie okna oraz środkową kolumnienkę.

Fot. 23: Najstarsza pieczęć Grodkowa³¹

Fot. 24: Odrys najstarszej pieczęci Grodkowa autorstwa Hugo Saurmy³²

Podobne rozwiązania graficzne pojawiały się także w późniejszych interpretacjach herbu: na znaczku Kawy Hag oraz na grodkowskim ratuszu. Tutaj jednak dodano więcej szczegółów środkowej kolumnienki – na opisywanych przedstawieniach widać odpowiednio jakby kapitel oraz kapitel i podstawę.

³¹ Fot. Archiwum Państwowe we Wrocławiu

³² H. Saurma, *Wappenbuch der schlesischen Städte und Städtel*, Berlin 1870, tabl. IV, rys. 40

Fot. 25: Herb Grodkowa nad wejściem do ratusza z 1840 roku³³

Fot. 26: Znaczek z Kawy Hag, 1927/8-39³⁴

Projektanci postulują zatem usunięcie z górnej części okna rozbudowanego maswerku. Zdaniem projektantów proponowane rozwiązanie jest możliwie najbliższe przedstawieniu z najstarszej pieczęci, jak również maksymalnie proste. Prostota herbu, nawiązująca do surowości wczesnego gotyku, jest jego dodatkową zaletą.

Podsumowując, proponujemy aby herb gminy Grodków przedstawiał:

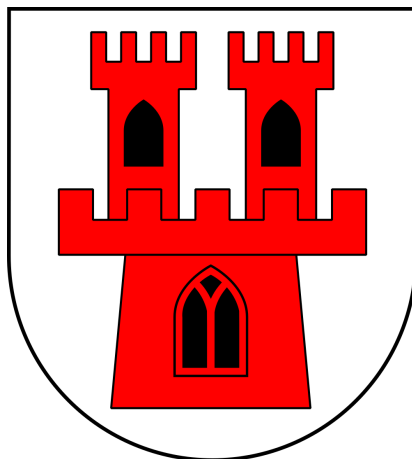
W polu srebrnym basztę czerwoną o pięciu zębach blankowania i gotyckim oknie z kolumnką, czarnym, oraz z dwiema wieżyczkami czerwonymi, z których każda z czterema zębami blankowania i ostrołukowym oknem czarnym. Całość na tarczy typu hiszpańskiego.

Barwy herbu zaczerpnięto z jego historycznych rekonstrukcji, ale mają one także ogólniejszą symbolikę heraldyczną. Oznaczają m.in.: srebro – pokorę, czystość, uczciwość, niewinność, niepokalaność, bogactwo, czerwień – odwagę, waleczność, chwałę, czerń – bogactwo, ale i pokorę. Niezależnie od tego, znaczenie mają też kombinacje barw. Srebrna z czerwoną oznaczają odwagę, srebrna z czarną – powściągliwość, skromność³⁵. Dopuszcza się, na potrzeby poligrafii i grafiki komputerowej, wyrażanie tynktury srebrnej przez kolor biały. Jednakże wszędzie tam, gdzie jest to technicznie możliwe bez uzyskania barw wizualnie odbiegających od srebra, należy używać barwy srebrnej. W szczególności przy wyjątkowo uroczystych realizacjach herbu, np. na sztandarze (wówczas do wykonania pola herbu należy użyć nici srebrnej), albo ozdobnych futerałach (srebrna farba).

³³ Fot. terazgrodkow24.pl

³⁴ *Deutsche Ortswappen (Neue Reihe)*, Kaffe-Handels-Aktiengesellschaft, Bremen, Nr 13, 1927/8-1939

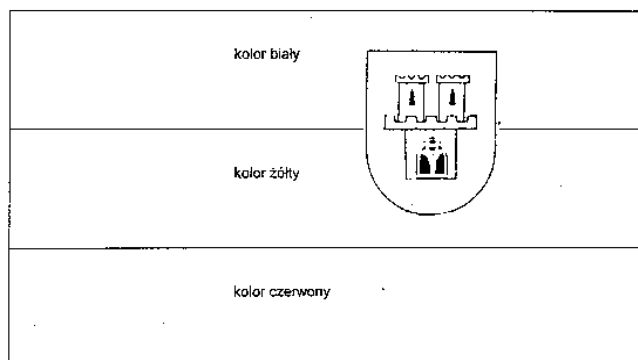
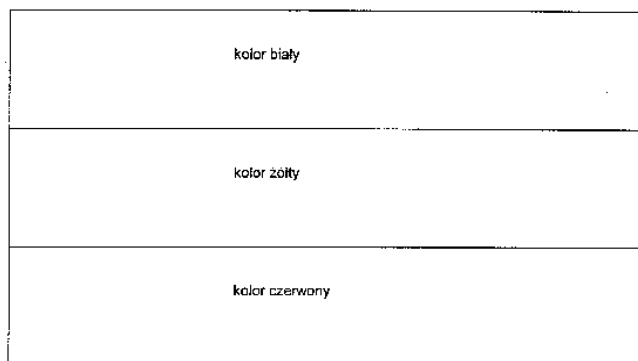
³⁵ P. Dudziński, *Alfabet heraldyczny*, Warszawa 1997, s. 40-42

Rysunek 1: Projekt herbu gminy Grodków

Projekt flagi gminy Grodków

W ostatnim statucie gminy Grodków określono wzory dwóch (?) flag, z których następnie jedną (pozbawioną herbu) określono we wniosku do Komisji Heraldycznej jako „barwy”. Barwami miasta według statutu są kolejno od góry biały, żółty i czerwony. Alternatywna flaga oprócz płata podzielonego na pasy w tych barwach zawiera herb gminy przesunięty w stronę części swobodnej³⁶.

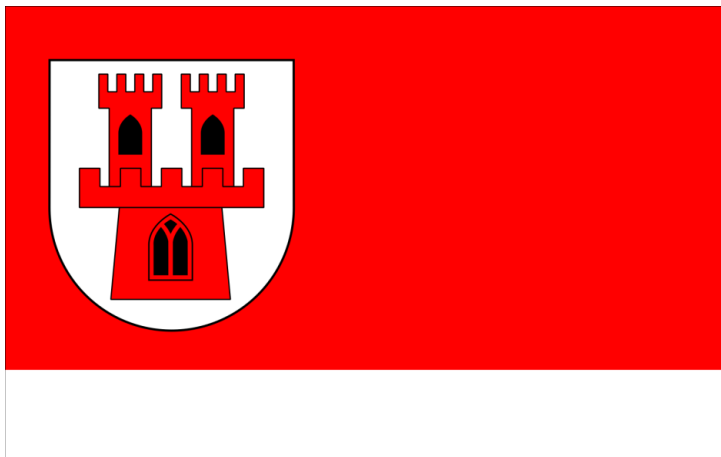
Fot. 27: Flaga gminy Grodków według najnowszego statutu miasta³⁷

³⁶ Uchwała Nr IV/32/03 Rady Miejskiej w Grodkowie z dnia 26 lutego 2003r. w sprawie Statutu Gminy Grodków

³⁷ Op. Cit., załącznik nr 3

Zwraca uwagę nieuzasadnione użycie barwy żółtej, która przecież nie występuje w herbie gminy. Przepuszczalnie barwy flagi wywiedziono z jednej z wersji herbu, w której szczegóły okna w dolnej kondygnacji zaznaczono właśnie barwą żółtą.

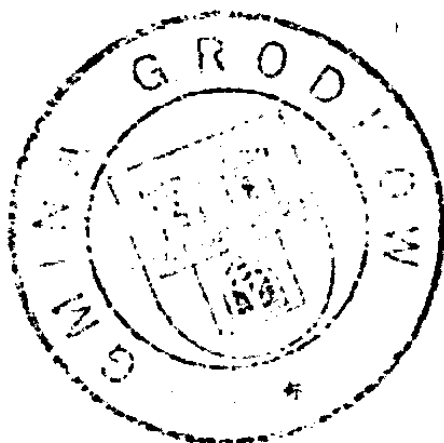
Projektanci proponują wzór flagi nawiązujący do dwóch głównych barw herbowych gminy Grodków, tzn. do bieli i czerwieni. Są to także barwy narodowe. Zrezygnowano z wprowadzania na flagę trzeciej herbowej barwy – czerni, aby uniknąć możliwych skojarzeń z żałobą.

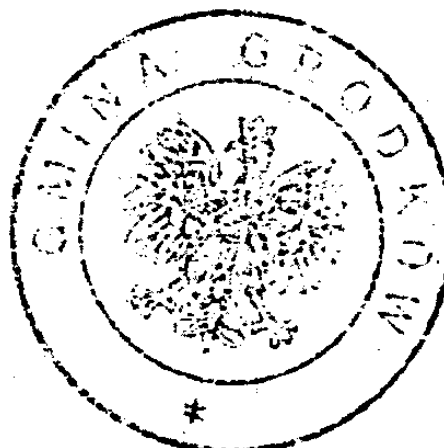
Rysunek 2: Projekt flagi gminy Grodków

Projekt pieczęci gminy Grodków

We wniosku o opinię skierowanym do Komisji Heraldycznej w 2015 roku znalazły się także wzory dwóch (?) pieczęci gminnych, z których jedna zawierała herb gminy Grodków, zaś druga godło państwowe. Obie pieczęcie były okrągłe, o średnicy 36 mm, z otokiem oddzielonym linią ciągłą. Legenda otokowa zawierała napis GMINA GRODKÓW oraz separator w formie gwiazdki u dołu³⁸.

Fot. 28: Pieczęć gminy Grodków z wniosku do Komisji Heraldycznej

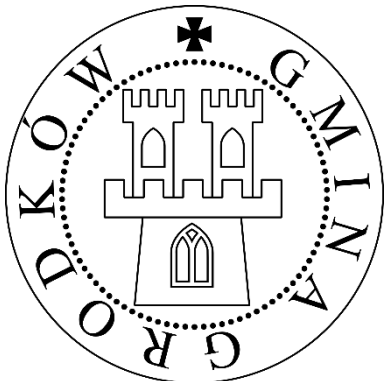

Fot. 29: Druga (?) pieczęć gminy Grodków z wniosku do Komisji Heraldycznej

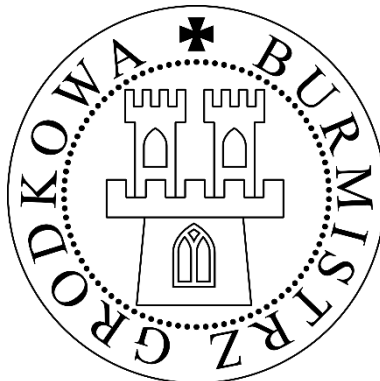
Pomijając problem dwóch pieczęci o różnych wzorach, prezentowane powyżej pieczęcie obarczone są pewnym błędem graficznym. Otóż według reguł preferowanych przez

³⁸ Uchwała Nr IV/32/03 Rady Miejskiej w Grodkowie z dnia 26 lutego 2003r. w sprawie Statutu Gminy Grodków

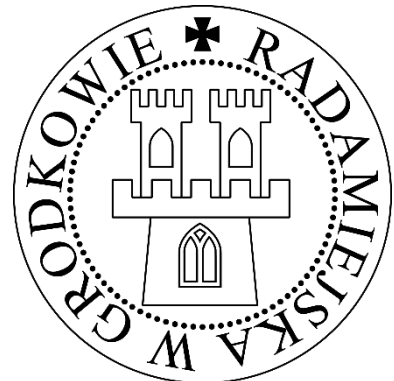
Komisję Heraldyczną, w przypadku użyciu separatora legendy w formie gwiazdki powinien być on podwójny, na pozycji godziny III i IX. Separator oczywiście może być pojedynczy, ale wówczas powinien mieć formę krzyżyka kawalerskiego i zostać umieszczony na pozycji godziny XII. Takie właśnie rozwiązanie proponują projektanci. Dodatkowo, projektanci proponują stworzenie pieczęci w trzech wariantach: ogólnogminnej, Burmistrza oraz Rady Miejskiej. Każda pieczęć naturalnie zawiera stosowną legendę.

Rysunek 3: Projekt pieczęci gminy Grodków

Rysunek 4: Projekt pieczęci burmistrza Grodkowa

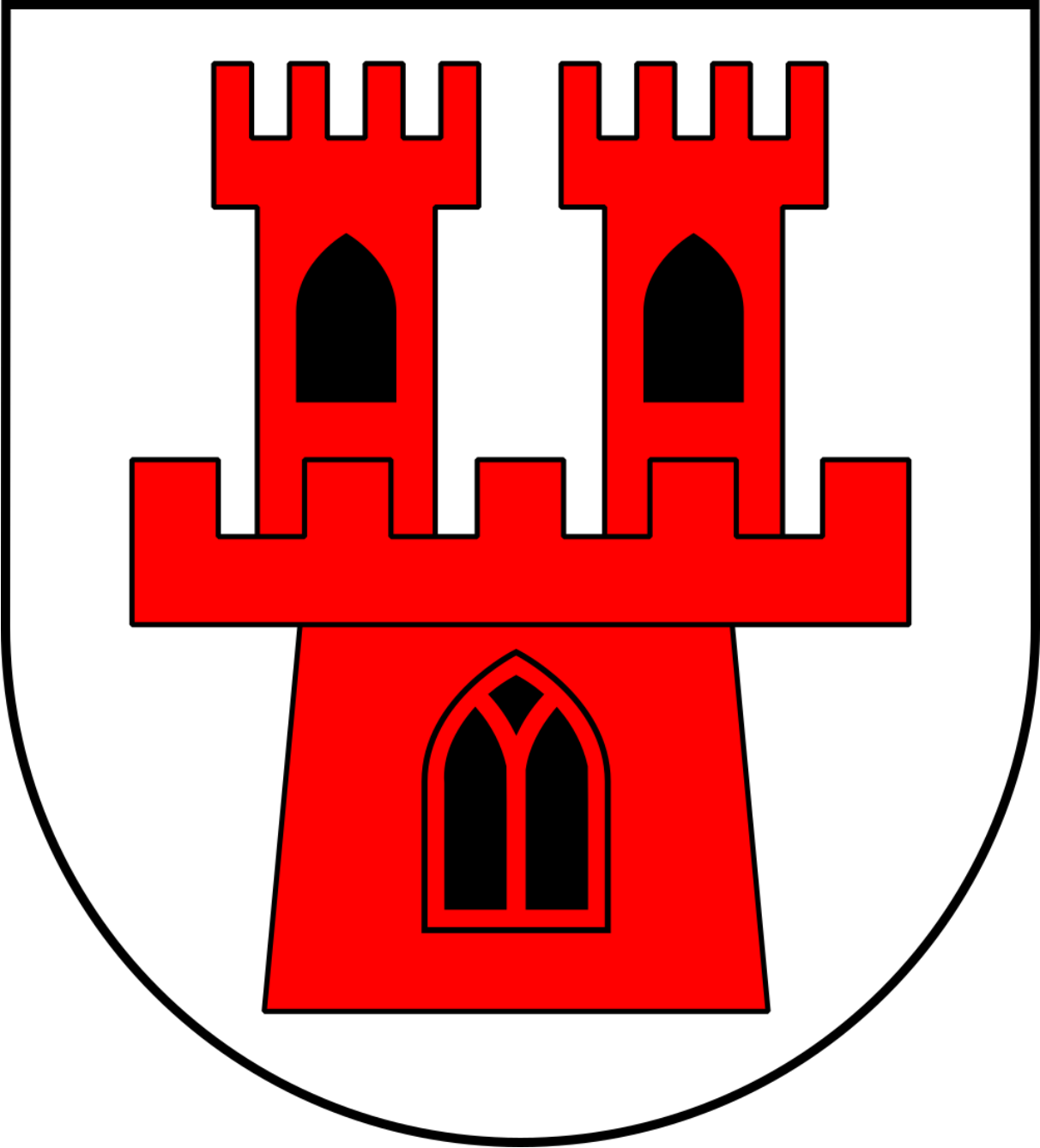

Rysunek 5: Projekt pieczęci Rady Miejskiej w Grodkowie

Załączniki

1. Projekt herbu gminy Grodków,
2. Projekt flagi gminy Grodków,
3. Projekt pieczęci gminy Grodków,
4. Projekt pieczęci burmistrza Grodkowa,
5. Projekt pieczęci Rady Miejskiej w Grodkowie.

Projekt herbu gminy Grodków

C: 0%, M: 100%, Y: 100%, K: 0%

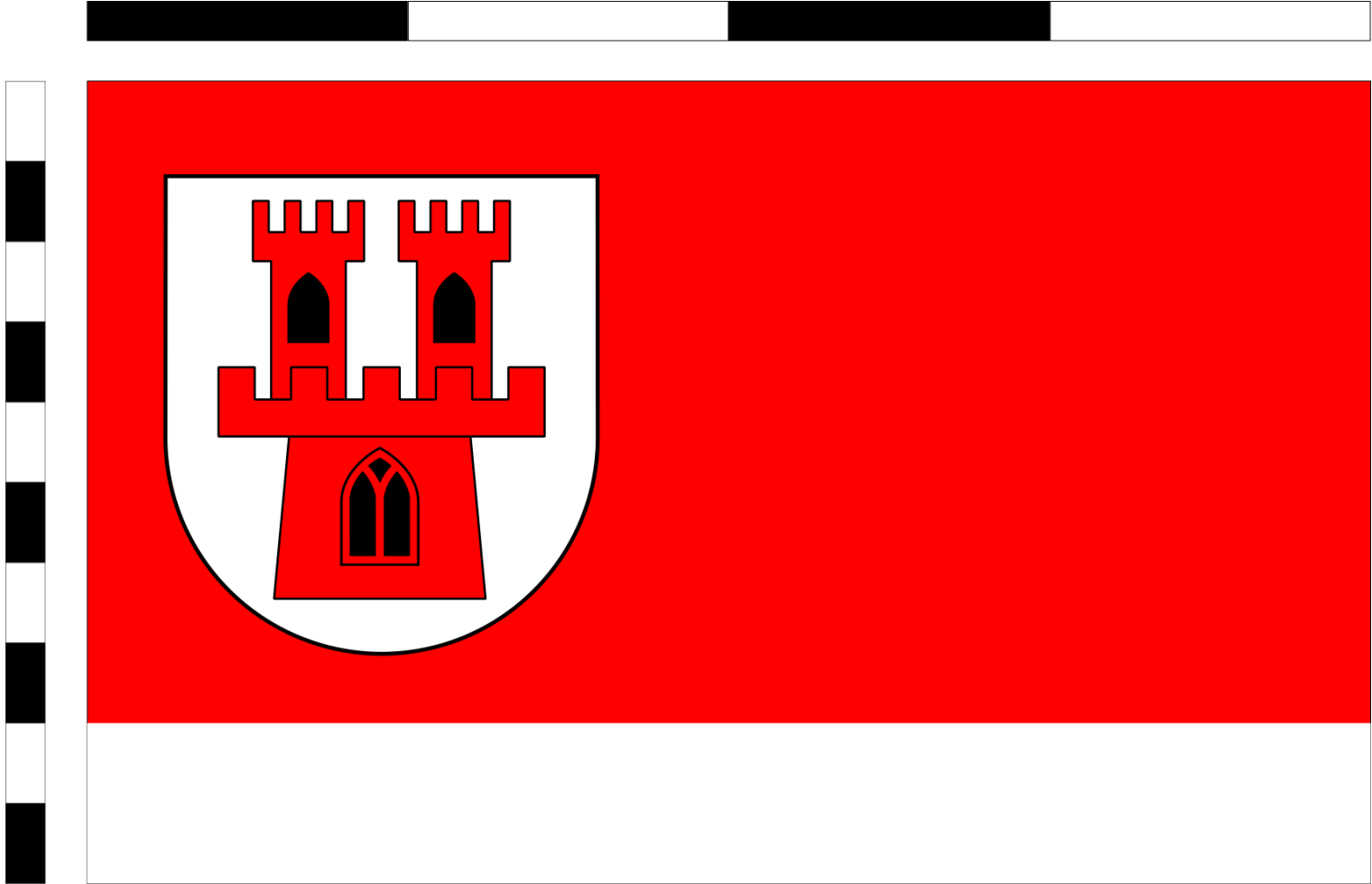

C: 0%, M: 0%, Y: 0%, K: 0%

C: 0%, M: 0%, Y: 0%, K: 100%

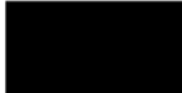
Projekt flagi gminy Grodków

C: 0%, M: 100%, Y: 100%, K: 0%

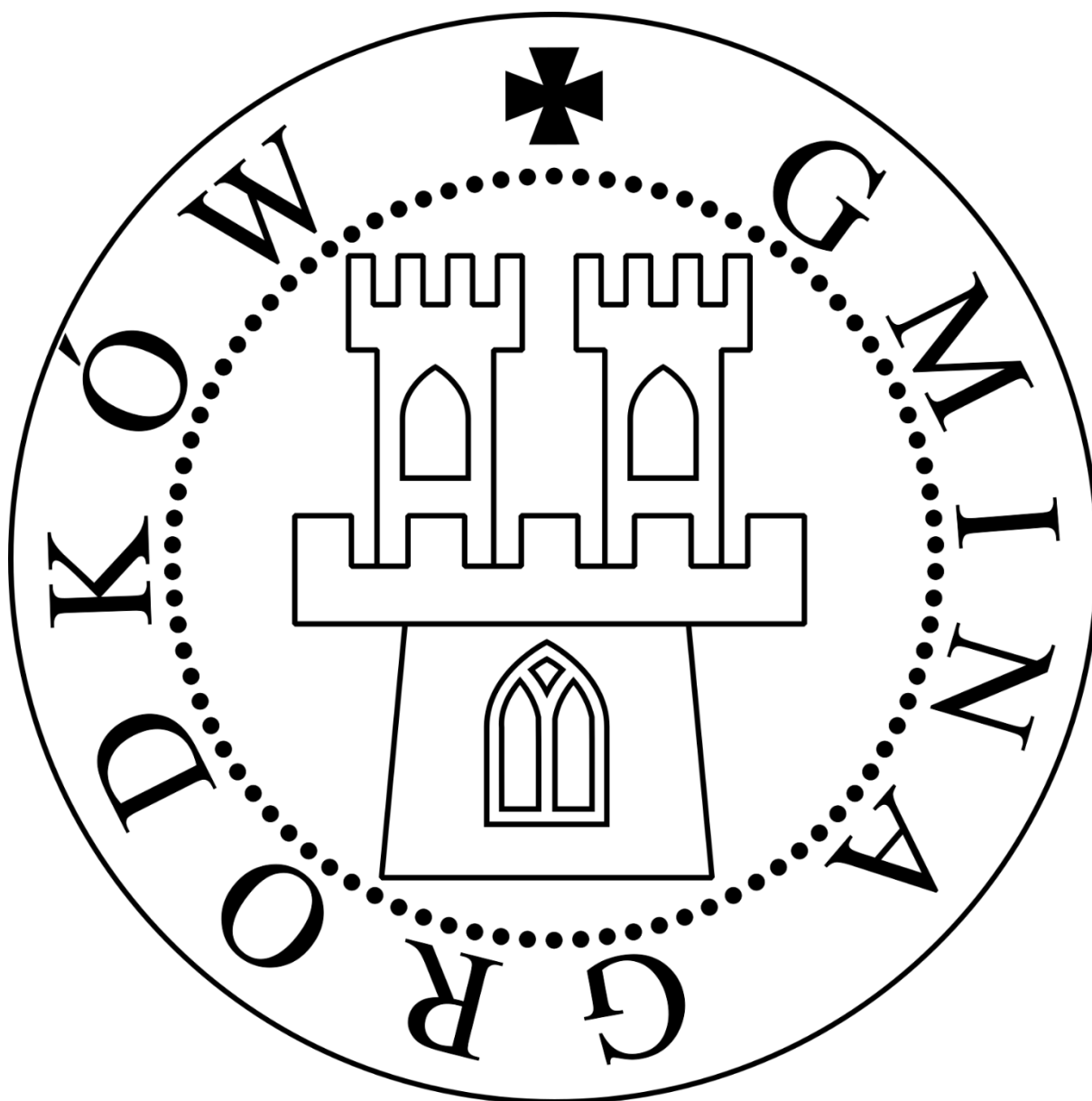

C: 0%, M: 0%, Y: 0%, K: 0%

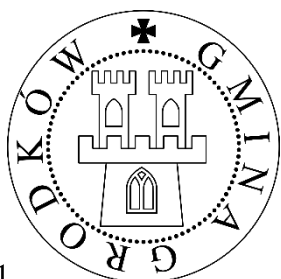

C: 0%, M: 0%, Y: 0%, K: 100%

Projekt pieczęci gminy Grodków

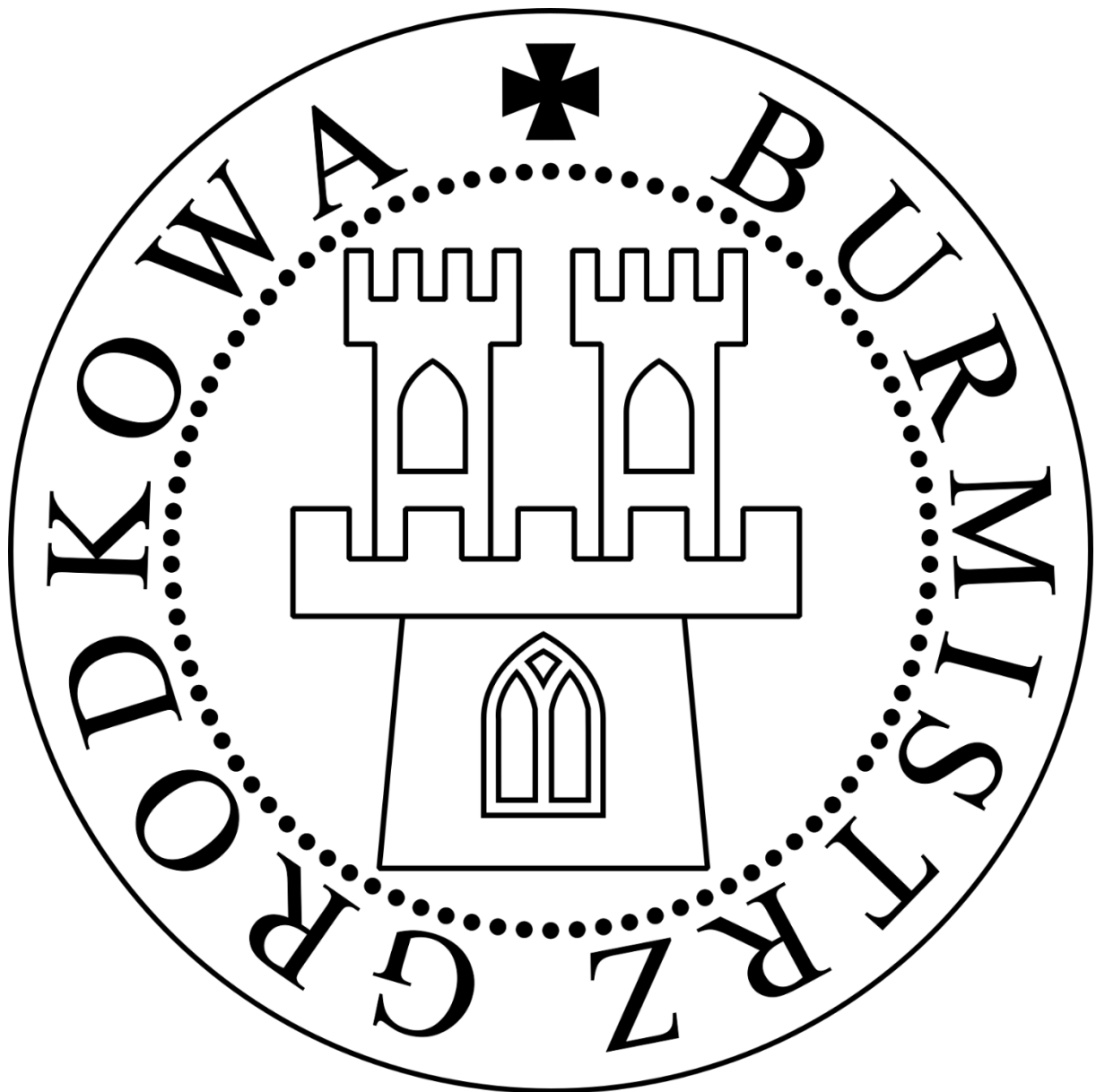

Ø 36 mm

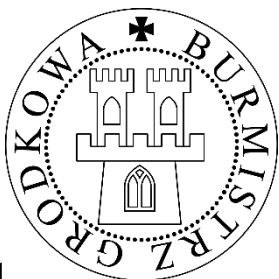

1:1

Projekt pieczęci burmistrza Grodkowa

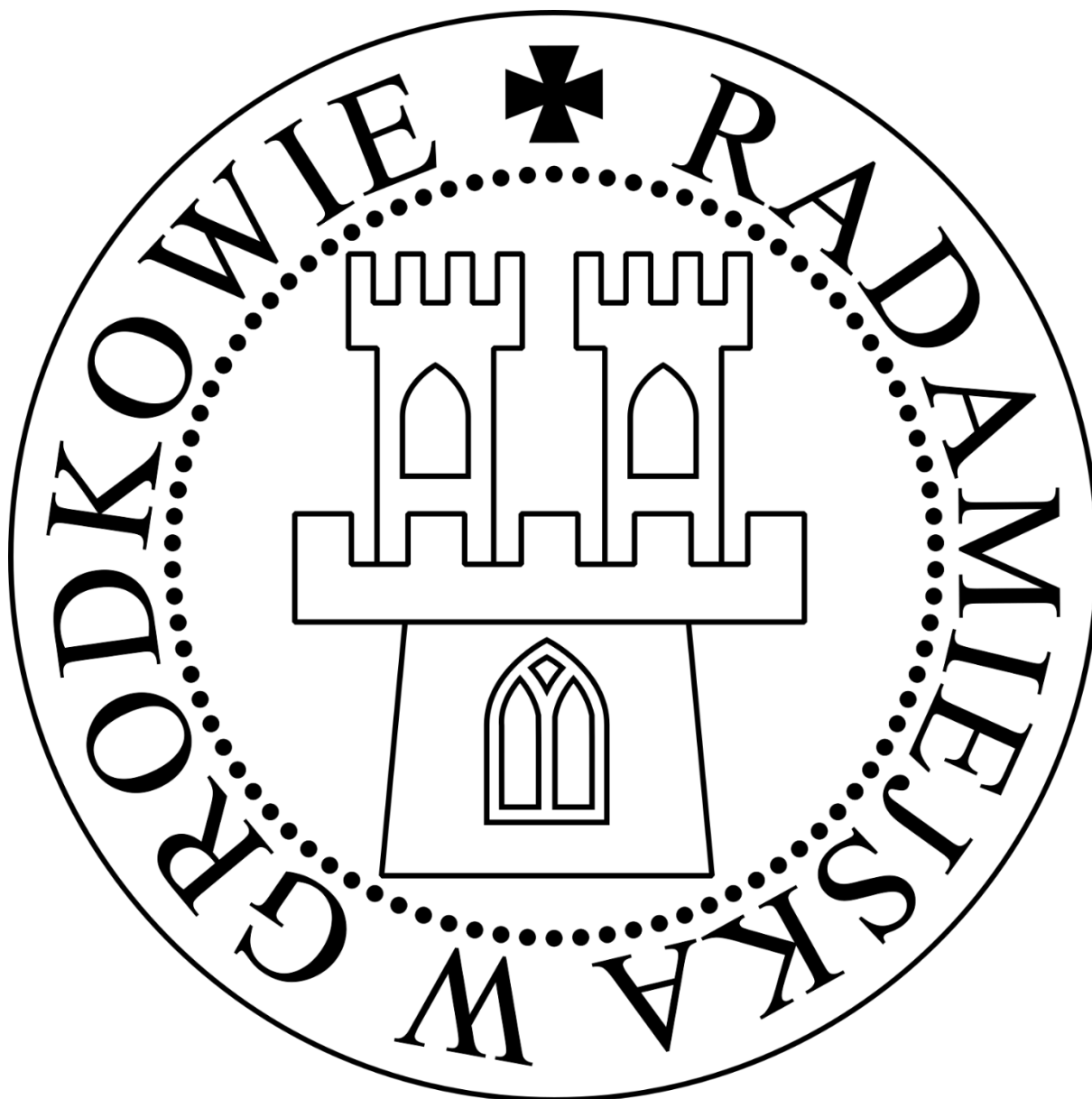

Ø 36 mm

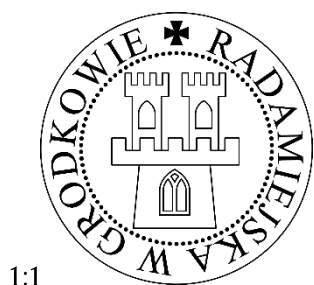

1:1

Projekt pieczęci Rady Miejskiej w Grodkowie

Ø 36 mm

1:1